

SOPIMUS TEOLLISUUSMUSEOSTA

1. Sopijapuolet

Tampereen kaupunki (y-tunnus 0211675-2). Kulttuurin palveluryhmä, Tampereen museot -palveluyksikkö, Historialliset museot (jatkossa HIMU), PL 487, 33101 Tampere.

Sopimusyhteyshenkilö: Kokoelmapäällikkö Teemu Ahola, p. 040 761 5905, teemu.ahola@tampere.fi

Työväen museoyhdistys ry (y-tunnus 0723761-7), Työväenmuseo Werstas (jatkossa Werstas), Väinö Linnan aukio 8, 33210 Tampere.

Sopimusyhteyshenkilö: Museonjohtaja Kalle Kallio, p. 040 716 7520, kalle.kallio@tyovaenmuseo.fi

Tampereen kaupungin kulttuurin palveluryhmään kuuluva Tampereen historialliset museot (myöhemmin HIMU) ja Työväenmuseo Werstas (myöhemmin Werstas) ylläpitävät yhdessä Teollisuuseumuseota tässä sopimuksessa sovituin ehdoin. Sopimus korvaa osapuolten 30.8.2018 allekirjoittaman sopimuksen.

2. Yhteistyösopimuksen tausta

Sopimuksen vastuuhenkilö Tampereen kaupungilla on museopalvelujohtaja Heidi Gottskalk, joka on tehnyt sopimuksesta museopalvelujohtajan päätöksen (päivämäärä) § (päättöpykälä). Työväen museoyhdistys ry:n hallitus on tehnyt sopimuksesta päätöksen kokouksessaan 18.5.2026 § 43.

3. Sopimuksen kohde

Sopimus koskee osapuolten vuonna 2021 toteuttaman Teollisuuseumuseon ylläpitämistä.

4. Museotila

Teollisuuseumuseota on avattu kesäkuussa 2021 yleisölle ns. Pumpulialissa (TR 5/3. krs) Työväenmuseo Werstaan, os. Väinö Linnan aukio 8 yhteydessä. Sopimusta koskevan näyttelysalin pinta-ala on 531 m² ja samassa tilassa toimi vuosina 2006–2017 osapuolten vastaavalla tavalla yhdessä toteuttama Tekstiiliteollisuuseumuseo. Tampereen kaupunki on vuokrannut museotilan Finlaysonin tehdasalueen omistamalta Vakuutusyhtiö Varmalta ja osoittanut sen Työväen museoyhdistyksen käyttöön osana Werstaan tilaratkaisuja.

5. Sopimuksen kesto

Tämä sopimus korvaa osapuolten 30.8.2018 allekirjoittaman sopimuksen, astuu voimaan allekirjoitushetkellä ja päättyy sinä päivänä, jolloin Työväenmuseo Werstas suljetaan perusparannuksen takia yleisöltä. Mikäli perusparannus ei ala suunnitellusti eivätkä osapuolet solmi jatkosopimusta tai irtisano sopimusta, sopimus päättyy viimeistään 31.12.2031. Sopimuksen päättymiseen liittyviä kysymyksiä on avattu yksityiskohtaisemmin pykälissä 20, 21 ja 23.

6. Teollisuusmuseo

Teollisuusmuseo perustuu osapuolten pitkäaikaiseen ja onnistuneeseen yhteistyöhön. Teollisuusmuseo on osa Tampereen kansallisesti merkittävää teollisuuden ja työväestön historiasta kertovaa museoverkostoa. Se on osa Työväenmuseo Werstaan ja osa Tampereen kaupungin kulttuuripalveluiden organisaatiota ja toimintaa. Museon tehtävänä on tehdä tunnetuksi tamperelaisen teollisuuden juuria ja teollisuustyötä. Tampereella on ollut ja on erittäin merkittävä asema suomalaisessa teollisuudessa. HIMU:n aihepiiriin liittyvät kokoelmat ovat laajat ja monipuoliset. Teollisuusmuseolla on myös valtakunnallista merkitystä. Museo lisää teollisuuteen liittyvien kokoelmien saavutettavuutta, edistää alan tutkimusta, opetusta ja tunnetuksi tekemistä.

Teollisuusmuseo kertoo teollisuutemme 200-vuotisen tarinan ja kuinka Tampereesta tuli Suomen Manchester. Näyttelyssä on esillä runsaasti historiallisia esineitä ja kuvia tehtaista: koneita eri aloilta sekä tamperelaisia teollisuustuotteita. Animaatiot, kuunneltavat tarinat ja elokuvat täydentävät elämystä. Teollisuusmuseo kertoo myös nykypäivän tamperelaisesta teollisesta osaamisesta. Teollisuusmuseon näyttelyn osapuolet tuottivat yhteistyössä, ja Suomen Kulttuurirahastolta myönsi toteutukseen 250 000 euron Museovisio-apurahan.

7. Sopimuksen luonne

HIMU ja Werstas yhdessä suunnittelivat ja rakensivat Teollisuusmuseon päänäyttelyn Pumpulisaliin. Tavoitteena oli kokonaiskustannusten tasajako sopimuskauden aikana, jonka mukaisesti Werstas vastaa Teollisuusmuseon yleisöpalveluista, siivouksesta, markkinoinnista ja kantaa päävastuun museopedagogiikasta sopimuskauden loppuun saakka. HIMU kantaa päävastuun museon kokoelmista ja tutkimuksesta. Osapuolet eivät veloita oman henkilökunnan työpanoksesta johtuvia kustannuksia toisiltaan. Teollisuusmuseo on sopimuskauden aikana yleisölle avoinna Werstaan normaaleina aukioloaikoina. Osapuolten tavoitteena on jatkaa avoinnapitoa myös sopimuskauden päätyttyä.

8. Teollisuusmuseon hallinto

HIMU ja Werstas ovat molemmat nimenneet yhden yhteyshenkilön, joiden tehtävänä on huolehtia Teollisuusmuseoon liittyvästä jatkuvasta yhteydenpidosta museoiden välillä. Yhteyshenkilöillä on valtuudet sopia juoksevista asioista osapuolten heille henkilökohtaisesti antamien toiminta- ja talousvaltuuksien puitteissa. Yhteyshenkilöille nimetään myös varahenkilöt.

Vuosittain maaliskuussa järjestetään osapuolten kesken Teollisuusmuseon yleiskokous, jossa käydään läpi edellisen vuoden toiminta, tulevat suunnitelmat sekä keskustellaan museon kehittämisestä. Yhteyshenkilöt kutsuvat kokouksen koolle ja valmistelevat tarvittavat asiakirjat. Kumpikin museo nimeää yleiskokoukseen parhaaksi katsomansa määrän edustajia, joiden toimenkuviin kuuluu esimerkiksi Teollisuusmuseon kokoelmiin, näyttelyyn, tekniikkaan, markkinointiin, tiedotukseen, pedagogiikkaan tai johtamiseen liittyviä tehtäviä. Molemmilla osapuolilla on oikeus tehdä aloitteita ja ehdotuksia yleiskokoukselle. Mikäli yleiskokous ei löydä yhteisymmärrystä, erimielisyydet siirretään Werstaan ja HIMU:n johtajien ratkaistavaksi.

9. Tekijänoikeudet

Museon toteutuksen, ylläpidon ja kehittämisen yhteydessä syntyneet tekijänoikeudet kuuluvat yhteisesti molemmille sopijaosapuolille museoalan tavanomaisten käytäntöjen mukaisesti. Molemmilla osapuolilla on oikeus hyödyntää museota varten laadittua materiaalia Teollisuusmuseota edistävässä tarkoituksissa, mikäli se ei loukkaa jonkin kolmannen osapuolen tekijänoikeuksia. Näyttelyn toteuttaneiden työntekijöiden tekijänoikeudet ovat voimassa siten kuin niistä on kunkin henkilön kohdalla sovittu.

10. Markkinointi ja tiedotus

Päävastuu Teollisuusmuseon tiedottamisesta ja markkinoinnista on Werstaalla. Museon linjaan ja strategiaan liittyvät tiedotteet on molempien osapuolten hyväksyttävä. Molemmat sopijaosapuolet pyrkivät kaikkiin käytettävissä oleviin keinoihin edistämään Teollisuusmuseoon liittyvää positiivista julkisuutta.

Museon markkinointimateriaalissa tuodaan logoilla selkeästi esiin kahden museon kumppanuus. Museon kävijöitä ei tilastoida erikseen vaan Museotilastoon ja muihin virallisiin tilastoihin Teollisuusmuseon kävijämääräksi ilmoitetaan Werstaan kävijämäärä. HIMU voi sisällyttää tämän kaupungin ylläpitämien museoiden kokonaiskävijämäärään.

11. Pääsylipputulot

Sopimusta solmittaessa yhteisenä tavoitteena on se, että Teollisuusmuseo olisi yleisölle maksuton museokohde Työväenmuseo Werstaan muiden näyttelyiden tavoin. Työväenmuseo Werstaalla on kuitenkin oikeus päättää itse museonsa hinnoittelusta ja mahdolliset pääsylipputulot tai muut yleisöpalvelun tuotot ovat lyhentämättöminä Työväenmuseo Werstaan omaisuutta.

12. Vartiointi ja kulku näyttelytilaan

Tilan vartioinnista huolehtii Werstas. Tiloissa toteutetaan viranomaisten määräämää sekä Werstaan normaalin toiminnan mukaista valvontaa, vartiointia ja suojelutoimintaa. Tilassa on rikosilmoitusjärjestelmä. Tämä sopimus ei aseta mitään vähimmäisvaatimuksia Werstaan valvontahenkilökunnalle.

Kulku näyttelytiloihin tapahtuu Werstaan sisäänkäynnin kautta. Werstaan ulkopuolisilla henkilöillä poliisi- ja pelastusviranomaisia lukuun ottamatta ei ole oikeutta tulla tiloihin ilman Työväenmuseo Werstaan museonjohtajan tai hänen edustajansa lupaa tilojen ollessa suljettuina.

13. Museoesineet, laitteet, koneet, rakenteet ja huoltokustannukset

Kumpikin sopijaosapuoli säilyttää omistusoikeutensa niihin Teollisuusmuseoon tuleviin museoesineisiin, laitteisiin, koneisiin ja muuhun irtaimeen materiaaliin, jotka sopijaosapuolet sinne päättävät sijoittaa.

Museoesineitä, laitteita, koneita ja rakenteita voi poistaa tiloista vain niitä huollettaessa tai korvattaessa uusilla vastaavan tarkoitukseen soveltuvilla tai jos niiden lainaussopimukset sen edellyttävät. Huoltotoimenpiteistä ja muista vastaavista poikkeuksista sovitaan tapauskohtaisesti yhteyshenkilöiden kesken. Lukittaviin vitriineihin on avaimet molemmilla sopimusosapuolilla.

Näyttelyyn liittyviä neuvonta-, huolto- ja korjaustoimenpiteitä suunniteltaessa osapuolet toimivat yhteistyössä siten, ettei työstä synny toiseen osapuoleen kohdistuvia korvausvaatimuksia. Museoesineiden huoltokustannuksista tai konservoinnista syntyvistä kustannuksista vastaa niiden omistaja. Lainatun materiaalin vastaavista kustannuksista osapuolet vastaavat yhteisesti erikseen sovittavalla tavalla.

Werstas on velvollinen hoitamaan näyttelyä huolellisesti. Werstas vastaa näyttelyn tekniikan toimivuudesta ja hoitaa siihen liittyviä koneita, laitteita ja rakenteita. Werstas seuraa näyttelyssä olevien museoesineiden kuntoa ja raportoi puutteista HIMU:lle. Osapuolet eivät ole toisilleen korvausvelvollisia näyttelyssä olevasta irtaimistosta tai kolmannen osapuolen tahallaan tai tuottamuksellisesti museoesineistölle, näyttelylle tai näyttelytilalle aiheuttamista vahingoista. Werstas huolehtii näyttelyyn liittyvästä kiinteistöhuollosta niin rakennuksen kuin kulkureittienkin osalta niiltä osin kuin Tampereen kaupungin kanssa on sovittu Werstaan tilojen hoitovastuusta.

Werstas vastaa museon avoinnapidon synnyttämistä tavanomaisista huoltokustannuksista. Tavanomaisina huoltokustannuksina pidetään pieniä ylläpitoon liittyviä hankintoja, joiden hinta on korkeintaan 50 euroa hankintaa kohden. Sitä suuremmista yksittäisistä huoltokustannuksista vastaa täysimääräisesti huollettavan laitteen, koneen tai rakenteen omistaja. Jos museoon hankitaan uusia laitteita, koneita tai rakenteita, investoinnit jaetaan tasan osapuolten kesken. Maksajasta sovitaan uusia laitteita, koneita tai rakenteita hankittaessa tapauskohtaisesti.

14. Vakuuttaminen

Osapuolet voivat vakuuttaa näyttelyssä olevan omaisuutensa harkintansa mukaan. Werstas vastaa oman omaisuutensa vakuuttamisesta. HIMU ei vakuuta kaupungin vuokraamassa tilassa olevia esineitä. Niihin kohdistuvien mahdollisten vahinkojen korjauskustannuksista vastaa kaupungin vahinkorahasto. Kiinteistöä koskevista vakuutuksista vastaa Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma/Tampereen kiinteistöt, joka myös valvoo kiinteistön kaikkien vuokralaisten vakuutusten riittävyttä ja voimassaoloa varsinaisten vuokralaisten toimintaan kohdistuvien mahdollisten vahinkojen varalta.

15. Avoinnapito, opastukset ja museo-opetus

Werstas pitää museota avoinna Werstaan normaaleina aukioloaikoina osana muuta näyttelytoimintaansa. Werstas tarjoaa yleisölle harkintansa mukaan sekä maksullisia että maksuttomia opaskierroksia ja museo-opetukseen liittyviä palveluita, jotka hyödyntävät Teollisuusmuseota.

HIMU:lla on oikeus tuottaa Teollisuusmuseoon ohjelmaa sopimalla siitä Werstaan museonjohtajan tai hänen edustajansa kanssa, kuitenkin niin, ettei ohjelma kilpaile Werstaan toiminnan kanssa. Osapuolet toteavat, että Teollisuusmuseo sopii hyvin muun muassa kulttuurikasvatusohjelma Taidekaaren sisältöihin.

16. Museokauppa

Osapuolet pyrkivät sekä yhdessä että yksin kehittämään Teollisuusmuseota tukevia myyntiartikkeleita. Museoon liittyviä julkaisuja ja muita myyntiartikkeleita myydään Werstaan museomyymälässä sekä mahdollisuuksien mukaan muissa osapuolten myyntipisteissä. Osapuolet jakavat myyntituotot tuotteisiin sijoitettujen hankintojen ja tuotantokustannusten suhteessa tuotekohtaisesti sopien.

17. Vaihtuvat näyttelyt ja näyttelyn päivittäminen

Teollisuusmuseossa ei järjestetä varsinaisia vaihtuvia näyttelyitä. Museon päänäyttelyä voidaan päivittää tai sinne voidaan tuoda temaattisia nostoja. Mahdolliset muutossuunnitelmat esitetään molempien osapuolten hyväksyttäväksi ennen niiden toteuttamista. Tällaisten muutosten tuotantokustannuksista, vakuutuksista ja pystytyksestä vastaa aina muutoksen toteuttava osapuoli.

18. Kiinteistö ja sen hoito

Werstas huolehtii näyttelyyn liittyvästä kiinteistöhuollosta niin rakennuksen kuin kulkureittienkin osalta normaalin museotoimintansa mukaisesti. Tämän pääperiaatteen mukaisesti:

- Werstas vastaa näyttelytilan siivouksesta ja näyttelytilaan tuoduista tai tuotetuista jätteistä.
- Werstas vastaa sähköjärjestelmiensä toiminnasta siten kuin Tampereen kaupungin kanssa on sovittu Werstaan tilojen hoitovastuusta.

- Werstas huolehtii tiloissa tarvittavasta vesi- ja jätevesijärjestelmästä ja vastaa tästä järjestelmästä aiheutuvista vesi- tai jätevesivahingoista mukaan lukien järjestelmän aiheuttamat vahingot muille asianosaisille siten kuin Tampereen kaupungin kanssa on sovittu Werstaan tilojen hoitovastuusta.
- Tiloissa on ilmastointi- ja lämmitysjärjestelmä. Muut lämmitys-, ilmastointi tai jäähdytysjärjestelmät hankitaan tarvittaessa sopijaosapuolten erikseen tekemällä päätöksellä.
- Werstaalla ja kiinteistön omistajalla on oikeus päästä huoltamaan näyttelytiloissa mahdollisesti olevat LVIS-laitteensa, ei kuitenkaan näyttelyn aukioloaikana.
- Werstaalla on velvollisuus huolehtia siitä, että tiloissa noudatetaan viranomaisten antamia ja vahvistamia suojelumääräyksiä.

19. Näyttelyn purkaminen

Mikäli yhteistyö ei jatkuisi sopimuskauden jälkeen, HIMU on sopimuskauden päättyessä velvollinen poistamaan omalla kustannuksellaan omaisuutensa tilasta kolmen kuukauden kuluessa. Jos näyttely suljetaan sopimuksen irtisanomisen johdosta muuna ajankohtana, purkamiseen on varattava kolme (3) kuukautta aikaa ennen irtisanomisajan päättymistä. Werstas on oikeutettu hävittämään HIMU:n Pumpulisaliin mahdollisesti jättämän materiaalin tämän jälkeen, jollei tapauskohtaisesti ole toisin sovittu. Purkutyöt tehdään yhteisvoimin.

Näyttelyä purettaessa museoesineet palautetaan siihen kokoelmaan, josta ne on museoon tuotu. Kiinteästi tehdyt asennukset (mm. valokiskot) jätetään tilaan. Osapuolten tilaan tuomien koneiden, kalusteiden ja tekniikan omistussuhteet ja loppusijoitus tarkistetaan ennen purkutöiden aloittamista. Lähtökohtaisesti museon rakentamisvaiheen jälkeen tai sitä ennen osapuolten omalla kustannuksellaan hankkimat ja tilaan sittemmin tuomat koneet, kalusteet ja tekniikan omistaa jatkossakin se, joka on vastannut täysimääräisesti hankinnasta.

Museon rakentamisvaiheessa tai myöhemmin kustannusjakosopimuksen mukaisesti yhdessä hankitun kaluston osalta neuvotellaan osapuolten kesken ennen purkutöiden aloittamista. Neuvottelumenettelyssä molemmat osapuolet ensin kertovat, mitä näyttelyssä olevaa tarpeistoa (esimerkiksi vitriinejä, valaisimia, tulosteita ja dataprojektoreja) he haluavat omaan käyttöönsä. Se osa tarpeistoa, josta vain toinen osapuolista on kiinnostunut, siirtyy tämän omistukseen. Se osa koneita, kalustoa ja tekniikkaa, josta molemmat ovat kiinnostuneita, jaetaan hankintojen arvon tai määrän perusteella puoliksi.

20. Sopimuksen irtisanominen ja erimielisyydet

Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta ilmoituksesta, ellei toisin sovita. Mikäli näyttelyn avoinnapito joudutaan erityisistä syistä Force-majeure -olosuhteista johtuen lopettamaan, molemmilla sopimusosapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus päättyväksi välittömästi ilman korvausvelvollisuutta.

Jos tämän sopimuksen yksi sopimuslauseke tai -ehto todetaan mitättömäksi, ei tällaisella mitättömyydellä ole vaikutusta muiden sopimusehtojen voimassaoloon. Sopijapuolten on korvattava mitätön ehto sellaisella pätevällä ehdolla, joka parhaiten kuvaa sopijapuolten tahtoa heidän allekirjoittaessaan tämän sopimuksen.

Lisäykset ja muutokset tähän sopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja ne tulevat voimaan, kun sopijapuolet ovat ne allekirjoituksellaan vahvistaneet.

Kaikki tätä sopimusta koskevat mahdolliset erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopimalla. Mikäli kiistaa ei kyetä neuvotteluilla ratkaisemaan, se ratkaistaan Pirkanmaan käräjäoikeudessa jokaisen osapuolen vastatessa itse oikeudenkäynnistä syntyneistä kustannuksistaan.

21. Muut mahdolliset asiat

Tätä sopimusta ei saa siirtää kolmannelle osapuolelle.

Teollisuusmuseoon kulku tapahtuu Werstaan pääsisäänkäynnin kautta. Tampereen kaupungin keskushallinnolla ja HIMU:lla on oikeus esitellä Teollisuusmuseota vierailleen maksutta silloin kun tämä liittyy tärkeiden sidosryhmäsuhteiden vaalimiseen. Vierailuista sovitaan tapauskohtaisesti Werstaan museonjohtajan tai hänen edustajansa kanssa.

22. Sopimuksen voimassaolo

Tampereen kaupunki suunnittelee Työväenmuseo Werstaan tilojen perusparantamista, joka sopimuksen tekohetkellä saatavilla olevien tietojen mukaan ei koskisi Pumpulisalia eikä näin ollen näyttelyä tarvitsisi remontin takia purkaa. Kaupungin suunnitelmissa perusparannuksen esitetään alkavan vuonna 2029.

Tämä sopimus korvaa osapuolten 30.8.2018 allekirjoittaman sopimuksen, astuu voimaan allekirjoitushetkellä ja päättyy sinä päivänä, jolloin Työväenmuseo Werstas suljetaan perusparannuksen takia yleisöltä. Mikäli perusparannus ei ala suunnitellusti eivätkä osapuolet solmi jatkosopimusta, sopimus päättyy 31.12.2031.

Osapuolten tavoitteena on jatkaa yhteistyötä myös Werstaan perusparannuksen jälkeen. Neuvottelut sopimuksen uusimisesta on tarkoitus käydä siinä vaiheessa, kun perusparannuksen aikataulu ja remonttirajat ovat tiedossa. Jatkosopimus allekirjoitettaisiin ennen Werstaan sulkemista yleisöltä.

Hyväksymme tämän sopimuksen ja sitoudumme noudattamaan sitä. Sopimus on allekirjoitettu sähköisesti.

Tampereella 29. päivänä kesäkuuta 2026

Tampereen historialliset museot

Työväenmuseo Werstas

Heidi Gottskalk
Museopalvelujohtaja

Kalle Kallio
Museonjohtaja